

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ ДНІ В ПАРИЖІ

“Сонце йде і за собою день веде!”, — каже в одному зі своїх творів Тарас Шевченко. “Кобзар”, на думку проф. Аркадія Жуковського, став “національною Біблією” українського народу, “катехізисом його національної свідомості”. Славні сторінки історії української еміграції в Парижі також осяяні наближенням “нового дня”, іменем Тараса Шевченка, його державницькими візіями, насичені духом борні та протесту проти несправедливості. Бруківки Парижа пам’ятають кроки останнього мазепинця в Європі, генерал-поручника Французької армії, сина гетьмана, графа Григора Орлика і схилену від більшовицької кулі постать видатного культурного, політичного та військового діяча, прозрілого мислителя й державотворця Симона Петлюри. У 1917–1921 роках Франція, перша з усіх західноєвропейських країн, прийняла до себе найбільшу кількість наших емігрантів. Тут аж до часу гітлерівської окупації діяли Український Народний Союз, українські національні клуби та громади, товариства “Просвіта” та “Рідна хата”. А в 1951 р. у Сарселі, під Парижем, було засновано осередок Наукового товариства ім. Шевченка в Європі й відкрито Бібліотеку НТШ (понад 20 000 томів), з’явилися “Записки Наукового товариства ім. Шевченка”, “Вісті з Сарселю”, “Вісті НТШ в Європі” та інші видання.

Шевченківські дні в Парижі почалися 9 березня ц.р. з урочистого покладання квітів до пам’ятника Кобзареві на бульварі Сен-Жермен за участю Посла України у Франції Ю.Сергеєва, працівників Посольства України та Культурно-інформаційного центру, голови Наукового товариства ім. Шевченка в Європі проф. А.Жуковського, проф. Сорбонни та Львівського університету В.Косика, проф. Київського національного університету імені Тараса Шевченка О.Астаф’єва, проф. Українського Вільного Університету в Мюнхені та директора Бібліотеки ім. Симона Петлюри в Парижі проф. Я.Йосипишин, настоятеля церкви Святого Володимира Великого в Парижі о. М.Романюка й парафіян цього храму, членів Союзу українців та ін.

Тарас Шевченко виплеснув акорди своєї негмонної революційної думки на широкі простори кількох країн — Росії, України, Польщі і Франції, — наголосив у доповіді “Творчість Тараса Шевченка й Адама Міцкевича як діалог культур” перед студентами Сорбонни, які вивчають славістику, зокрема й українську мову та літературу, *О.Астаф’єв*. Творчість обох поетів багато в чому можна порівнювати, розглядати як перегук української та польської культур, маніфестацію ідеї державності, факти вражаючих збігів, генетичних і типологічних

зближень їхніх текстів, бо “культура лише в очах іншої культури розкриває себе повніше і глибше” (М.Бахтін).

Шевченківський вечір відбувся 9 березня ц.р. в Культурно-інформаційному центрі Посольства України у Франції. “Жоден геній не йшов такою мірою назустріч державним і національним потребам свого народу, як Шевченко”, — наголосив у вступному слові Посол України у Франції *Ю.Сергєєв*. Про те, що муза поета, його творчість стояла над колискою української державності, палко закликала до боротьби за потоптані права людини, нації, людства, говорили в доповідях *А.Жуковський* (“Актуальність творчості Шевченка”), *О.Астаф’єв* (“Проблема державності у творах Шевченка”), завідувач кафедри україністики Паризького інституту східних мов і цивілізацій *Ольга Камель* (“Щоденник Т.Шевченка. Останні роки життя”), студентка Сорбонни *М.Квієцінська* (“Шевченко та польська література”). Безсмертні поетичні рядки “Кобзаря”, що “закладали могутню основу для української літератури і вливали чудотворний бальзам у “розриту могилу” (Симон Петлюра) прозвучали в майстерному виконанні актора Київської кіностудії художніх фільмів ім. О.П.Довженка й театру “Comedie franzaise” *А.Переверзєва*. Учасники вечора мали нагоду ознайомитися з виставкою оригінальних книг Т.Шевченка (серед них і з шеститомним виданням, підготовленим до друку Інститутом літератури імені Т.Г.Шевченка НАН України), французьких перекладів праць, присвячених його творчості.

Шевченківський вечір проходив на тлі експозиції українських вишитих рушників, які люб’язно представили зі своїх колекцій члени Союзу українок у Франції. Короткий огляд історії українських вишиваних рушників був підготовлений *Надією Паздрій*. Про гірку чашу страждань, що їх за життя довелося випити геніальному поетові, нагадав присутнім фільм “Сон”, знятий на Київській кіностудії художніх фільмів ім. О.П.Довженка 1964 року (сценарій Д.Павличка та В.Денисенка, постановник В.Денисенко, у ролі Тараса Шевченка І.Миколайчук).

Серед інших заходів, що пройшли в рамках Шевченківських днів у Парижі, — покладання квітів до гробівця фундаторів НТШ на цвинтарі в Сарселі, де спочивають В.Кубійович, Зенон та Ольга Кузелі, О.Шульгин, Д.Піснячевський, Д.Сіяк-Кубійович, О.Кульчицький, О.Гнатюк-Піснячевська, В.Янів, Д.Гусар-Струк та інші. У Сарселі, у садибі НТШ, відбулася розмова О.Астаф’єва з головою Наукового товариства ім. Шевченка в Європі *А.Жуковським*, у якій ішлося про історію НТШ, підготовку до друку першої та другої Енциклопедій українознавства, “Ukraine. A Concise Encyclopaedia” та “Encyclopedia of Ukraine”, “Записок Наукового товариства ім. Шевченка”, “Вістей з Сарселю”, “Вістей НТШ в Європі” та ряду фундаментальних наукових видань. *Анна-Марія Довганюк*, співробітниця НТШ, відома перекладачка на французьку творів Ю.Федьковича, О.Олеся, П.Тичини, М.Рильського представила гостеві шевченкіану НТШ та окремі наукові збірники, присвячені творчості геніального поета.

Особливе пошавлення в Шевченківські дні було відчутне в Бібліотеці ім. Симона Петлюри в Парижі, де читачі й відвідувачі мали нагоду ознайомитися з виданнями Шевченка, а її директор проф. *Ярослава Йосипишин* розповіла присутнім про внесок поета до скарбниці української та світової культури. Кімната-музей

Симона Петлюри ще раз навернула всім на пам'ять його пророчі слова про Шевченка: “Коли читаєш Шевченка, серце обливається кров'ю і стискається од болю за горе людське, — але разом з тим чується, як в те серце наливається горяча маса активного бажання знищити те горе, вирвати з ґрунту і з корінням ті терна, які ранять нам душі і не дають можливості втішатися щастям життя”.

Завершилися Шевченківські дні 19 березня ц.р. урочистим концертом у церкві Святого Володимира Великого в Парижі, в якому взяв участь паризький український хор та учні недільної школи. Слід зазначити, що та велика робота з підготовки Шевченківських днів у Парижі, яку здійснили працівники Посольства України та представники різних українських інституцій у Франції, засвідчила культурно-освітнє устремління української держави та її намір інтегруватися в європейський простір, консолідацію національних сил на чужині та бажання гідно вшанувати творчість свого генія.

Олександр Сушко

Наші презентації

Н.В.Слухай, Ю.Л.Мосенкіс. Мовна символіка і міфопоетика текстів Тараса Шевченка. — К.: Видавничий дім А+С, 2006. — 165 с.

У першому розділі “Від трипільських глибин до Кобзаревих поезій” (автор Ю.Мосенкіс) розглянуто слово Бог у поетичному мовленні Шевченка, показано, яке значення має вивчення походження слів для встановлення їхньої функції в текстах, простудійовано мовні символи трипільського походження та трипільські звукові риси в поезіях Кобзаря. Другий розділ “Художньо-образний світ Тараса Шевченка у лінгвістичному та міфопоетичному висвітленні” (автор Н.Слухай) присвячений лінгвопоетичним аспектам творчості Шевченка; розділ третій “Поезії Тараса Шевченка у лінгвістичному та міфопоетичному висвітленні” (Н.Слухай) стосується дослідження лінгвоміфопоетичного потенціалу сімох віршів поета.